

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Det omställda livsmedelssystemet: fem hävstänger för regional livsmedelsberedskap och resiliens

Ansökansid: 840843

Ärendeid: 20380308

Projektperiod: 2026-09-01 - 2029-08-31

Typ av finansiering: Regionalt projekt

Sista ansökningsdag: 2027-12-31

Ansvarig organisation: Region Gävleborg

1.2 Stödsökande

Namn: Hälsinglands Utbildningsförbund

Org.Nr: 222000-3111

Antal anställda: 499

821 80 BOLLNÄS

Sverige

Arbetsställe

Namn: YRKESHÖGSKOLA, LÄRCENTRA FOU OCH Arb.ställenr.: 28372977

VUXENUTBILDNING

Postadress:

SÖDRA JÄRNVÄGSGATAN 7

826 50 SÖDERHAMN

Besöksadress:

SÖDRA JÄRNVÄGSGATAN 7

826 50 SÖDERHAMN

Region: Söderhamn

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

Hemsida

info@hufb.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 615-0239

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Projektet adresserar brister i regional livsmedelsförsörjning, präglad av låg självförsörjningsgrad, begränsad förädlingskapacitet och starkt transportberoende. Dagens system är kostnadseffektivt i normalfallet men sårbart vid störningar i handel, energi eller logistik. Samtidigt saknar många kommuner konkreta och implementerbara modeller för hur livsmedelsberedskap ska byggas upp i praktiken. Projektet möter denna utmaning genom att utveckla en sammanhållen modell där lokal produktion, förädling, upphandling och lagerhållning integreras i ett robust system som fungerar i både vardag och kris. Systemets resiliens förbättras i och med att det blir mer diversifierat och decentraliserat. Genom att stärka

regional kapacitet, skapa stabil efterfrågan och minska beroenden bidrar projektet till hållbar utveckling och till att bygga strukturer som direkt stärker totalförsvarets försörjningsförmåga.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Projektet syftar till att ställa om livsmedelsförsörjningen till ett resilient system som samtidigt utgör regionens livsmedelsberedskap. Genom att utveckla en beredskapsmåltid baserad på lokala livsmedel och integrera den i kommunal verksamhet skapas en lösning som fungerar i både vardag och kris. Arbetet genomförs som en systemdemonstrator i Hälsingland där hela försörjningskedjan testas i verklig miljö och genom att använda systemförändrande hävstänger. Kommunerna ges en central roll som draglok genom upphandling, lagerhållning och långsiktiga avtal, vilket skapar stabil efterfrågan, stärker lokala små och medelstora producenter och möjliggör uppbyggnad av regional produktionskapacitet. Projektet levererar en implementerad pilot i minst en kommun, en tillämpbar upphandlingsmodell, en affärsmodell för beredskapsorganisation samt en skalbar modell för regional livsmedelsberedskap och stärkt försörjningsförmåga.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Primär målgrupp:

Offentliga organisationer

Sekundära målgrupper:

Små och medelstora företag

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Målgruppen omfattar både politiska beslutsfattare och tjänstepersoner inom upphandling, kost- och måltidsverksamhet, äldreomsorg, skolor och krisberedskap. Dessa aktörer har ett centralt ansvar för att säkerställa livsmedelsförsörjning både i vardag och vid kriser.

Offentliga organisationer har ofta olika grad av innovationsmognad och kapacitet att genomföra innovationsprojekt. Innovationsprocesser kan vara resurskrävande och uppfattas som riskfyllda, särskilt i organisationer som saknar tidigare erfarenhet och särskilda resurser för innovationsarbete. Det är därför viktigt att anpassa arbetssätt och stöd efter varje organisations förutsättningar.

I en nyutkommen FOI-rapport, Vad blir det för mat? (feb 2026), lyfts särskilt att kommuner upplever nya krav på bl a fördjupade analyser av livsmedelsbehov, samverkan med näringslivet och överhuvudtaget stärkt livsmedelsberedskap som komplext och resurskrävande. Projektet ser det som en viktig utgångspunkt för utformandet av de insatser som avser att stärka kommunernas arbete med att bygga lokal och regional livsmedelsberedskap.

Målgruppen involveras genom tidig medverkan, samskapande och kapacitetsbyggande. Kommuner och regioner bjuds in till styrgrupper, arbetsgrupper och pilotprojekt redan i planeringsfasen. Varje deltagande kommun utser en kontaktperson som samordnar arbetet lokalt.

Stödet anpassas efter organisationernas olika mognadsgrad. Insatser kan omfatta workshops om livsmedelsberedskap och hållbar upphandling, utveckling av affärsmodeller och lagerstrategier samt rådgivning om finansiering. Genom dialogmöten, nätverk och digitala plattformar säkerställs kontinuerlig återkoppling från målgruppen. Detta stärker projektets förankring och bidrar till att lösningarna blir praktiskt användbara och möjliga att skala upp.

På det hela taget genomförs projektet enligt slutsatserna i FOI-rapporten att politiskt mandat, ekonomiska resurser och personer som har ett tydligt ansvar för att bygga lokal livsmedelsberedskap är avgörande för ett framgångsrikt beredskapsarbete. Rapporten visar också att det är viktigt hur arbetet organiseras, hur samverkan med näringslivet och andra kommuner ser ut och att det finns en krismedvetenhet. Vi ser att vi kan bidra med fördjupade

analyser av bl a livsmedelsbehov och goda exempel på beredskapsupphandling och samverkan, vilket flera kommuner upplever som komplext och resurskrävande.

Vi ser det även som viktigt att involvera nyckelpersoner som är missionsorienterade eftersom vi har sett att de goda exempel på liknande tidigare verksamheter, bl a upphandling av lokal mat, som finns i kommunerna har drivits av personer som både har en krismedvetenhet och ett starkt personligt engagemang.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

Projektets förväntade resultat är en fullt utvecklad systemdemonstrator för det omställda livsmedelssystemet som visar hur omställningen kan göras och som kan tillämpas i hela regionen och livsmedelssektorn. Projektet ska ta fram nya modeller, innovativa dual use-lösningar, för urvalet av beredskapslivsmedel och samhällsviktiga verksamheter genom att utgå från en helhetsbild. Det ska också resultera i nya former av samverkan mellan ett flertal viktiga aktörer i regionens livsmedelssystem samt i en pådrivande grupp av nyckelaktörer.

De mät- och uppföljningsbara målen för projektet blir

- ökad självförsörjningsgrad genom en betydligt ökad andel regionalt/lokalt producerade och förädlade livsmedel.

- minskade utsläpp av växthusgaser framför allt genom minskade transporter, minskat svinn i hela livsmedelskedjan, och ökad kolinlagring i regenerativ odling av grönsaker och rotfrukter.

- fler och nya företag och arbetstillfällen i sektorn samt mer jämställda utbildningar och en mer jämställd och jämlik bransch.

Det omställda livsmedelssystemet är också en dual use-modell för kommuner att axla rollen som s k draglok för en ökad lokal livsmedelsproduktion genom bl a riktad upphandling av beredskapslivsmedel som både tillhandahålls i skolor och äldreboenden och används för lagerhållning av frystorkade måltider. Dragloket ska även fungera som en hävstång som sätter igång och driver på det systemförändrande arbetet. I samverkan med de andra hävstångarna - lokal produktion av beredskapslivsmedel, nya länkar i försörjningskedjan, riktad kompetens- och kapitalförsörjning - leder det till hävstångseffekter som möjliggör en omställning av livsmedelssystemet.

Projektets mål är att utveckla och demonstrera ett omställt livsmedelssystem i verklig miljö i Hälsingland, utformat som en dual use-modell för både vardag och kris. Systemdemonstratorn ska visa hur lokal produktion, förädling, upphandling och lagerhållning kan integreras i en fungerande helhet som stärker försörjningsförmågan. Målet är att etablera en fungerande pilot i minst en kommun där beredskapsmåltiden används i ordinarie verksamhet och kan skalas upp vid störningar. Modellen ska samtidigt testas tillsammans med flera kommuner och lokala producenter för att säkerställa genomförbarhet, förankring och spridning. När projektet avslutas ska resultatet vara en dokumenterad och tillämpbar modell som kan replikeras i andra regioner och bidra till stärkt nationell försörjningsresiliens och bättre livsmedelsberedskap.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Projektet organiseras för att säkerställa hög genomförandekapacitet, tydliga ansvarsförhållanden och ett aktivt ägarskap i hela processen. Organisationen bygger på tvärspektoriell kompetens inom livsmedelsberedskap, totalförsvar, systemomställning, lokal produktion och utbildning inom hållbar livsmedelsförsörjning.

Projektledningen utgörs av en forskare med mångårig erfarenhet av utvecklingsprojekt och forskning om hållbar omställning och livsmedelssystem. Projektledaren ansvarar för helhetsstyrning, metodik, kvalitetssäkring och samordning mellan arbetspaketen. Till projektledaren knyts tre projektmedarbetare samt en projektadministratör med kompletterande och strategiska kompetenser:

- Projektmedarbetare 1, pedagog med lång erfarenhet av lokalt utvecklingsarbete och entreprenörskap inom livsmedelsproduktion, ansvarar särskilt för aktiviteter kopplade till lokal produktion, producentstöd och samverkansmodeller.
- Projektmedarbetare 2 har omfattande erfarenhet av nationellt och internationellt beredskapsarbete och totalförsvaret, och leder arbetet med modeller för livsmedelsberedskap, lageruppbyggnad, riskanalyser och dual useinnovationer.
- Projektmedarbetare 3 bidrar med djup lokalkännedom i testbäddens kommuner och ansvarar för förankring, lokala nätverk och dialog med producenter, entreprenörer och innovatörer.
- Projektadministratör/ekonom (10 %) säkerställer korrekt budgetuppföljning, dokumentation och hantering av stöd enligt Tillväxtverkets regelverk.

För att säkerställa att rätt kompetenser finns på plats tillsätts varje arbetspaket med en ansvarig person från projektledningen, kompletterad med relevanta organisationer, kommuner, utbildningsaktörer och producenter. Roller och ansvar fördelas vid projektstart genom en detaljerad ansvars- och resursplan. Vid behov upphandlas ytterligare specialister, exempelvis inom juridik, upphandling, frystorkningsteknik eller affärsmodellering.

Projektet etablerar en styrgrupp med representanter från ledningen inom Hälsinglands utbildningsförbund, Region Gävleborg, kommuner i testbädden, regionala utvecklingsaktörer samt akademi (Högskolan i Gävle eller SLU i Uppsala). Styrgruppen har mandat att besluta om projektets inriktning, prioriteringar och resurser och säkerställer ett aktivt ägarskap. Till projektet knyts även en referensgrupp med nyckelpersoner från myndigheter, civilsamhälle och näringsliv med expertis inom beredskap, hållbar livsmedelsproduktion, entreprenörskap och lokal utveckling. Referensgruppen fungerar som rådgivande organ och kvalitetssäkrar modellerna som tas fram inom arbetspaketen.

Projektorganisationen har omfattande erfarenhet av att arbeta med små och medelstora företag, livsmedelsproducenter och entreprenörer i tidigare regionala utvecklingsprojekt. Projektägaren Hälsinglands utbildningsförbund har vana vid att följa regelverket för statsstöd och försumbart stöd, inklusive dokumentation, rapportering och uppföljning av företagsriktade insatser. I detta projekt säkerställs därmed att alla stödåtgärder följer gällande regelverk genom samarbete mellan projektledning, ekonomi och juridisk expertis inom projektägarens administration.

Sammanfattningsvis säkerställer projektorganisationens struktur - med stark projektledning, kompetenstäckning över alla behovsområden, ett aktivt ägarengagemang och väletablerade styr och referensfunktioner - att projektet har full kapacitet att utveckla en fungerande, tillämpbar och skalbar systemdemonstrator för ett resiliellt livsmedelssystem som en ny dual use-lösning.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Projektet är tydligt avgränsat från den ordinarie verksamheten. Arbetet med att utveckla en systemdemonstrator för det omställda livsmedelssystemet och den systeminnovativa ansatsen ingår inte i verksamhetens uppdrag eller verksamhetsbeskrivning. Projektet organiseras också så att det utgör en projektorganisation med en styrgrupp och referensgrupp som huvudsakligen utgörs av företrädare för andra aktörer i regionen, inriktade mot hållbart regionalt utvecklingsarbete.

Har projektet en koppling till den regionala utvecklingsstrategin?

Ja

Kommentar

Det övergripande och långsiktiga målet är en fungerande systemdemonstrator för förbättrad livsmedelsberedskap, definierad som ett resiliellt livsmedelssystem. Därmed bidrar projektet även till uppfyllelsen av målen i regionens livsmedelsstrategi och handlingsplan.

Projektet kommer att bidra till RUS effektmål att Gävleborg har

- ett näringsliv som ställt om till en cirkulär och mer biobaserad ekonomi;
- en offentlig sektor som ställt om och drivit på samhällets omställning till en cirkulär och mer biobaserad ekonomi;
- god matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft;
- ett brett, diversifierat och inkluderande näringsliv;
- höjt utbildningsnivå på alla nivåer och skillnader mellan grupper har minskat;
- hög innovationskraft som möter samhällsutmaningar.

Omställningen av livsmedelssektorn innebär en förändring av näringslivets (branschens) struktur från globalt och storskaligt till lokalt och mångfaldigt. Det omställda livsmedelssystemet blir en lokaliserad och diversifierad livsmedelskedja som fungerar som ett cirkulärt system med en större andel småskaliga aktörer. Kommunerna i systemdemonstratorn har axlat rollen som systemets draglok, dels genom upphandling av beredskapslivsmedel, dels genom bildande av beredskapsbolag. Genom samverkan mellan utbildningsaktörer i regionen bildas även nya arenor, plattformar och nätverk, för utveckling av nya utbildningsformer och yrkespraktik som matchar utbudet av utbildningsutbudet med livsmedelssystemets omställning.

Nya finansiella modeller - riktad kapitalförsörjning för investeringar i innovativa dual use-lösningar - möjliggör stöd till småskaliga verksamheter och sociala företag som kan ingå i livsmedelssystemet. Det ska överhuvudtaget vara riktade (prioriterade) stöd till samhällsviktiga verksamheter och för uppstarten av nya företag eller länkar i livsmedelskedjan. Sammantaget med omstruktureringen till en cirkulär ekonomi och prioriteringen av samhällsviktig verksamhet ger det ett betydande resurstillskott som höjer statusen för yrken och utbildningar i sektorn. Kombinerat med riktade utbildningsinsatser främjar projektet en socialt inkluderande och mer jämställd livsmedelssektor.

Systemet blir en cirkulär ekonomi i och med att livsmedelskedjan lokaliseras så att varje samhällsviktig verksamhet blir resilient, resurshushållande och tillämpar regenerativa lösningar i samverkan med lokala aktörer. Den cirkulära (lokaliserade) ekonomin leder också till förändrade kapitalflöden, från ett system där kapital läcker ut ur regionen genom inköp av bl.a. råvaror och insatsvaror till ett system där mer av kapitalet cirkulerar och används i regionen. Att hållbarhetsmålen prioriteras högre än lönsamhetsmålen innebär att ekonomin i stort utformas som en skön ekonomisk som håller sig inom planetära gränser och har sociala mål (Raworth 2018, Donutekonomi).

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Projektet bedöms sammantaget ha en tydligt positiv hållbarhetspåverkan genom att stegvis utveckla, testa och implementera ett resilient, lokaliserat och cirkulärt livsmedelssystem. Vi ser de globala målen Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9) och Hållbar konsumtion och produktion (mål 12) som särskilt relevanta.

Samtliga arbetspaket bidrar tydligt till mål 9 och 12 genom att kombinera innovation, infrastruktur, styrning och praktisk implementering. Identifierade målkonflikter hanteras genom ett systemperspektiv, iterativt lärande och bred samverkan, vilket skapar goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar omställning av livsmedelssystemet. Vi har också gjort en riskanalys där vi mer utförligt beskriver hur målkonflikterna ska hanteras.

Arbetspaket 1 lägger grunden för systemomställningen genom att utveckla och testa en systemdemonstrator. Bidraget till mål 9 är starkt, då en test- och demonstrationsmiljö etableras för systeminnovation och utveckling av ny lokal infrastruktur samt affärsmodeller. För mål 12 är påverkan positiv genom att resurseffektiva och cirkulära flöden utformas och kontinuerligt utvärderas, med fokus på minskat svinn, ökad förädlingsgrad och minskat transportberoende. Arbetspaketet bidrar även till mål 11 genom utformningen av en dual use-modell för stärkt lokal beredskap, medan påverkan på mål 13 är potentiellt positiv men kräver vidare analys. För mål 5 och 10 finns potential, men utfallet beror på fortsatt implementering.

I arbetspaket 2 utvecklar vi systemet genom styr- och affärsmodeller. För mål 9 bidrar arbetspaketet genom att utveckla institutionell och fysisk infrastruktur, såsom upphandlingsmodeller, samverkansstrukturer och gemensamma resurser, vilket stärker innovationsförmågan och möjliggör deltagande från små och medelstora företag. För mål 12 är påverkan tydligt positiv då riktad upphandling styr efterfrågan mot hållbara och lokala produkter, samtidigt som dual use-perspektivet stärker resurseffektiviteten. Arbetspaketet bidrar även till mål 11 och 13 genom stärkt lokal försörjningsförmåga och minskat transportberoende. För mål 5 och 10 finns positiva effekter genom ökad inkludering, beroende på utformning. Målkonflikter kopplade till kostnader, konkurrensneutralitet och styrning hanteras genom transparenta och långsiktiga modeller.

Arbetspaket 3 innebär konkret uppbyggnad av produktions-, förädlings- och lagerkapacitet. För mål 9 är påverkan stark genom etablering av ny regional infrastruktur och investeringar i teknik, vilket stärker innovationsförmågan och robustheten i försörjningskedjan. För mål 12 är påverkan tydligt positiv genom cirkulära flöden, minskat svinn och effektiv resursanvändning, där dual use-modellen optimerar nyttjandet av resurser över tid. Arbetspaketet bidrar även till mål 11 genom stärkt krisberedskap och till mål 13 genom framför allt minskat transportberoende. För mål 10 och 5 finns positiva effekter genom ökad tillgång till livsmedel och inkluderande strukturer. Målkonflikter rör främst investeringar, effektivitet och klimatpåverkan från teknikval, vilka hanteras genom samverkan, långsiktiga avtal och analys.

Arbetspaket 4 stärker förutsättningarna för uppskalning genom kompetens- och kapitalinsatser. För mål 9 är påverkan positiv genom utveckling av innovationssystem, finansieringsmodeller och utbildningsinsatser som möjliggör investeringar och teknikutveckling genom innovativa dual use-lösningar. För mål 12 bidrar arbetspaketet genom att stödja företag i att utveckla resurseffektiva, cirkulära och hållbara produktions- och konsumtionsmönster. Arbetspaketet bidrar även till mål 11 och 13 genom stärkt lokal kapacitet och klimatsmarta investeringar, samt till mål 5 och 10 genom inkluderande insatser riktade till underrepresenterade grupper. Målkonflikter kopplade till finansiering, tillgång till resurser och kortsiktig effektivitet hanteras genom riktade, inkluderande och långsiktiga stödstrukturer.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda län

Gävleborg

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda kommuner

Sandviken, Hudiksvall, Bollnäs, Söderhamn, Hofors, Ovanåker, Nordanstig, Ljusdal, Gävle, Ockelbo

1.6 Tid och aktivitetsplan

Design av systemdemonstrator och prototyp

I arbetspaketet läggs grunden för utvecklingen av en systemdemonstrator och prototyp för systemförändring. Systeminnovationen Det omställda livsmedelssystemet ska testas i försörjningskedjan för livsmedel i Hälsingland. Vi gör det genom att använda Vinnovas definition av systemdemonstratorer som ett sätt att demonstrera omställning av hela samhällssystem i verklig miljö. Vi använder också det systemteoretisk forskning benämner som väl valda hävstänger, som utformas och utvecklas som systemförändrande verktyg i aktiviteter i arbetspaketen 24. I fokus står framtagandet av beredskapsmåltiden som en dual use-innovation. Måltiden blir ett sätt att konkret och i en mindre, kontrollerbar skala testa och utveckla en prototyp för ett resiliellt försörjningssystem. Prototypen utformas så att den enkelt kan replikeras i hela regionen och skalas upp vid en större samhällskris. Projektmålet är att utveckla systemdemonstratorn som en dual use-lösning för hela livsmedelssystemet genom att det omställda systemet i sig utgör regionens livsmedelsberedskap. Systemdemonstrator Hälsingland ska inte enbart ses som ett regionalt utvecklingsprojekt utan som en modell för hur livsmedelsberedskap kan organiseras som en central del av totalförsvaret. Erfarenheter

från pandemin, kriget i Ukraina och ökande geopolitisk osäkerhet visar att robusta regionala produktionssystem och lagerstrukturer är en grundläggande komponent i ett mindre sårbart och resiliert samhälle. Genom att utveckla och testa en praktiskt fungerande modell för lokal produktion, förädling, lagerhållning och offentlig upphandling av beredskapslivsmedel skapas i projektet en demonstrationsmiljö för framtidens livsmedelssystem. Ambitionen är att modellen ska vara skalbar och kunna tillämpas i andra regioner i Sverige och därmed bidra till utvecklingen av nationell livsmedelsberedskap och stärkt försörjningsresiliens i Europa.

Startdatum: 2026-09-01

Slutdatum: 2029-08-31

Kostnad: 2094000

Aktiviteter

Utformning av systemdemonstrator Hälsingland

Vi utformar systemdemonstrator Hälsingland enligt Vinnovas definition av systemdemonstratorer som ett arbete där aktörer tillsammans tar fram, implementerar och kopplar samman en portfölj av sammanhängande insatser som inriktas på flera dimensioner av förändring för att möjliggöra transformativa systemförändringar utifrån ett helhetsperspektiv. Systemdemonstratorn utformas som en testbädd för framtagandet av beredskapsmåltiden i en kontrollerad verklighet avgränsad till Hälsingland och eventuellt senare utvidgad till Gävleborg. Utvecklingen av prototypen ska resultera i en modell för systemförändring som kan användas i Norra Mellansverige. Testbädden utformas genom ett urval av beredskapslivsmedel, samhällsviktiga verksamheter och en eller flera kommuner, där kedjan av aktörer med kommuner som draglok tillsammans bildar systemdemonstrator Hälsingland.

Genomförandet görs i tre steg:

1. Avgränsning och urval

Beredskapslivsmedel: Urval av livsmedel till en komplett, tillräckligt näringsrik måltid som prototyp för beredskapsmåltider. Livsmedlen definieras som nordisk kost som naturligt kan produceras i regionen och blir ett urval av lokalt producerade och förädlade produkter. Urvalet görs genom en kartläggning av utbudet av livsmedel och producenter i samarbete med bland andra den regionala aktören MatVärden.

Samhällsviktiga aktörer: Urval av aktörer som kan bilda en komplett och hållbar försörjningskedja för framtagandet av beredskapsmåltiden. Projektmålet är att måltiden ska upphandlas och tillhandahållas i kommunernas skolor och äldreboenden samt för beredskapslager med frystorkade måltider. Urvalet utgår från kartläggningen kompletterat med intervjuer och besök för att få en djupgående och konkret bild av verksamheterna.

Kommuner: Urval av en eller flera kommuner i Hälsingland som kan axla rollen som draglok, baserat intervjuer med nyckelpersoner i kommunerna.

2. Framtagande av helhetsbild

Kartläggningen används för att få en heltäckande bild av hur systemet för livsmedelsförsörjning ser ut idag i sin helhet och i respektive verksamhet. En helhetsbild av det omställda livsmedelssystemet tas fram för att visa vad som behöver förändras för att systemet ska bli ett lokaliserat, resiliert och cirkulärt system.

3. Analys och identifiering av hävstänger

Resultatet av kartläggningen och helhetsbilden analyseras för att identifiera och utforma testbäddens hävstänger och hävstångspunkter så att vi kan se hur dessa kan haka i och förstärka varandra för att få en optimal hävstångseffekt. Avgränsning och val av hävstänger bygger på resultat från förstudien Kompetensförsörjning för en omställd och hållbar livsmedelssektor i Gävleborg samt på kunskaper från tidigare forskning, FoU-verksamhet och regionalt förankrade projekt. Den regionala förankringen innebär fördjupade kunskaper om lokala förutsättningar, tillgång till nätverk och erfarenhet av utbildningar och interaktiv forskning som kan användas i genomförandet.

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp) och för resor i

regionen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad:

1047000

Utvärdering och utveckling av prototypen beredskapsmåltiden

Beredskapsmåltiden ska testas, utvärderas och utvecklas som en konkret prototyp i systemdemonstratorn. Slutligen tar vi fram en färdig modell, systemdemonstrator Hälsingland, för det omställda livsmedelssystemet som kan spridas och tillämpas i Norra Mellansverige. Det blir en modell för dual uselösningen att i närtid/fredstid bygga ett resilient livsmedelssystem. Det konkreta resultatet förväntas bli en fungerande pilot för beredskapsmåltiden i minst en kommun. Aktiviteten omfattar tre delar:

1. Lärande utvärdering

Utvecklingen kännetecknas av en agil och utforskande arbetsprocess, s.k. missionsorienterad innovation, där resultat inte är kända på förhand. Därför bygger vi in lärande utvärdering och koalitioner av engagerade nyckelpersoner i genomförandet. Projektet har potential att leverera en bred uppsättning konkreta nyttor som vi mäter kontinuerligt genom en anpassad mätmodell. Prototypen utvecklas genom uppföljningar och utvärderingar av genomförandet samt analyser av hinder och behov av innovativa lösningar.

2. Mätmodell och indikatorer

Mätmodellen utformas som en skräddarsydd modell för att mäta effekter och resultat av systemförändringen och ska synliggöra sammanflätade värden och mervinster. Den omfattar indikatorer för höjd självförsörjnings- och förädlingsgrad och minskade transporter (regional försörjningsgrad och minskat antal transportkilometrar), samt mätning av reducerat svinn och effekter av en stärkt lokal och cirkulär ekonomi. Modellen tas fram i samarbete med forskare vid Högskolan i Gävle och/eller SLU i Uppsala.

3. Utvärderingsrapport och spridningsguideline

Aktiviteten ska resultera i en utvärderingsrapport och en spridningsguideline. Utvärderingsrapporten sammanfattar erfarenheter, resultat och effekter från dual usemodellen samt rekommendationer för uppskalning och implementering i andra regioner. Guidelinen struktureras som ett policyunderlag till kommuner, myndigheter, företag och entreprenörer.

Utformningen och utvecklingen av prototypen bygger på resultat och slutsatser från förstudien Kompetensförsörjning för en omställd och hållbar livsmedelssektor i Gävleborg. Förstudien resulterade i förslaget Det omställda livsmedelssystemet, där en hypotetisk försörjningskedja för en beredskapsmåltid i Hälsingland identifierades. Utvecklingen av en tillämpbar prototyp är central för projektmålet att skapa en ny modell för livsmedelsberedskap.

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp) och för resor i regionen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad:

1047000

Draglok för systemförändring

I arbetspaketet tar vi fram och utvecklar en ny modell för upphandling av beredskapslivsmedel och en affärsmodell för att pröva dual use-lösningen beredskapsbolag. Syftet är att det ska utgöra beslutsunderlag för kommuner som är beredda att axla rollen som s k draglok, dvs gör riktad upphandling, etablerar beredskapsbolag och bygger lager av beredskapslivsmedel. Som draglok tar kommunen en ny och större roll på grund av nya krav på ökad livsmedelsberedskap, ansvar för livsmedelsförsörjning för invånarna och i skolor och äldreboenden, och för hållbara försörjningskedjor. Upphandlingen av beredskapslivsmedel främjar en ökad lokal livsmedelsproduktion och gör kommunen mer självförsörjande genom att skapa en stabil efterfrågan efter lokala livsmedel och långsiktig samverkan med lokala företag och entreprenörer. Arbetspaketet adresserar de stora utmaningar kommunerna i regionen står inför: att stärka livsmedelsberedskapen samtidigt som nuläget kännetecknas av

minskad självförsörjning, låg förädlingsgrad, ett stort transportberoende och sårbara försörjningskedjor. Dragloket är en dual use-lösning som i fredstid upprätthåller en produktion av beredskapslivsmedel (måltider) som kan användas och skalas upp till en tillräcklig kriskost vid större kriser, samhällsstörningar eller krig. Dragloket ska fungera som en hävstång för systemförändring som påbörjar och drar förändringen av livsmedelssystemet till att bli ett omställt, lokaliserat och resilient system.

Startdatum: 2027-06-01

Slutdatum: 2029-08-31

Kostnad: 2023000

Aktiviteter

Utveckling av en modell för upphandling av beredskapslivsmedel

Syfte och mål

Vi utvecklar en ny modell för upphandling av beredskapslivsmedel som kan tillämpas i urvalet av kommuner i systemdemonstrator Hälsingland. Modellen utformas som en dual uselösning där kommuner efterfrågar, upphandlar och tillhandahåller måltiden både i vardag och vid samhällskriser, då den kan skalas upp och kompletteras med lagerhållning. Det förväntade resultatet är ett implementerat upphandlingssystem i minst en pilotkommun.

Kartläggning och analys

Aktiviteten bygger på att vi undersöker kommunernas nuvarande hantering av måltider: kartlägger volymer, produktkategorier, säsongsvariationer och logistik. Vidare undersöker vi och tar fram förslag till avtal med producenter för långsiktig efterfrågan och riskminimering. Vi identifierar nyckelpersoner och resurser som har mandat och kan mobiliseras för att implementera lösningen.

Vi gör även en fördjupad undersökning av liknande verksamhet och tidigare erfarenheter av upphandling av lokalt producerade livsmedel, bland annat genom intervjuer med beredskaps- och kostansvariga. Ett exempel är Södertälje kommun, där livsmedel upphandlas för beredskap. Här och i andra liknande verksamheter gör vi platsstudier och har dialoger med kommuner som har implementerat systemet.

Framtagning och test av modellen

Undersökningarna används som underlag för att ta fram ett konkret förslag utformat som en dual usemodell för riktad upphandling av beredskapslivsmedel. Modellen förankras i en pilotgrupp av producenter och kommuner och testas i minst en pilotkommun i systemdemonstrator Hälsingland. Resultatet blir en tillämpbar och skalbar modell som kan integreras i kommunal upphandling och långsiktiga avtal.

Grund för modellen

Aktiviteten utformas enligt slutsatserna i FOIrapporten Vad blir det för mat? (feb 2026) som framhåller politiskt mandat, ekonomiska resurser och personer med ansvar för att bygga lokal livsmedelsberedskap som avgörande. Rapporten visar även betydelsen av organisation, samverkan med näringslivet och krismedvetenhet. Vi ser att vi kan bidra med analyser av livsmedelsbehov och goda exempel på beredskapsupphandling, och att det är viktigt att involvera missionsorienterade nyckelpersoner eftersom tidigare goda exempel drivits av personer med krismedvetenhet och starkt engagemang.

Kompetenshöjande insatser och spridning

I aktiviteten görs kompetenshöjande insatser genom utbildnings- och övningsprogram samt framtagandet av en utvärderingsrapport och spridningsguideline i det första arbetspaketet. Vi genomför workshops och krisövningar för kommuner och producenter om beredskap, hållbar produktion, digital plattformshantering och resurscirkulation. Guidelinen struktureras som ett policyunderlag till kommuner, myndigheter, företag och entreprenörer.

Betydelse i systemförändringen

Upphandlingen av beredskapsmåltiden blir en viktig insats i hävstången som initierar systemförändringen. En stabil efterfrågan via kommuner skapar förutsättningar för

nästa arbetspaket, där lokal produktion kan utvecklas och skalas upp med kedje och synergieffekter i hela livsmedelssystemet.

Kostnadsslag och stödgrund

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp) och för resor i regionen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad: 1011500

Ny affärsmodell för kommunal beredskap

Syfte och inriktning

Vi undersöker och utreder möjligheter att bilda kommunala beredskapsbolag som en dual uselösning. Idén att bilda beredskapsbolag syftar till att kommuner axlar en större roll ifråga om invånarnas livsmedelsförsörjning, liknande kommunala bostadsbolags och energibolags ansvar. Syftet är också att främja produktionen av lokala livsmedel och insatsvaror. En viktig del av verksamheten kan även vara lagerhållning av beredskapslivsmedel.

Undersökning och utveckling

I aktiviteten undersöker vi förutsättningar för och möjligheter att kommuner bildar beredskapsbolag. Det kan handla om ansvar för lokala eller regionala maskinringar, dvs organisering av en gemensam maskin- och redskapspool med t ex potatistvätt, potatisskalare, tork- och förädlingsutrustning, packmaskiner, m m. Här undersöks också möjliga lösningar för att skapa gemensamma lokaler för förädling och produktutveckling. Vidare undersöks vilka organisationsformer som kan vara aktuella, t ex kommunalägda aktiebolag eller ekonomisk förening med fler kommuner som huvudägare, samt vilka juridiska hinder och möjligheter som finns t ex i kommunallagen. Vid behov anlitas sakkunniga experter.

Modellframtagande och förankring

Undersökningarna används som underlag för att ta fram ett konkret förslag, utformat som en dual usemodell (affärsmodell) för kommunala beredskapsbolag. Modellen förankras sedan i en pilotgrupp av beslutsfattare, politiker och chefer samt ansvariga tjänstepersoner med mandat att fatta beslut. Målsättningen är att affärsmodellen testas och utvecklas i minst en pilotkommun i systemdemonstrator Hälsingland.

Centrala utgångspunkter

Modellen utformas enligt slutsatserna i FOIrapporten Vad blir det för mat? (feb 2026) att politiskt mandat, ekonomiska resurser och personer med tydligt ansvar är avgörande för ett framgångsrikt arbete. Vi ser att vi även här kan bidra med fördjupade analyser av bl a livsmedelsbehov och samverkan, liksom att det är viktigt att involvera nyckelpersoner som är missionsorienterade, dvs både har en krismedvetenhet och ett starkt personligt engagemang.

Effekt för livsmedelsförsörjning och omställning

Att kommuner axlar en större roll i ansvarstagandet för invånarnas livsmedelsförsörjning både i nutid och kristid har en avgörande betydelse för omställningen av försörjningskedjan. Kombinerat med upphandling av lokala beredskapslivsmedel skapar det en stabil och trygg efterfrågan för lokala producenter, små och medelstora företag och entreprenörer. Det stärker den kommunala livsmedelsberedskapen långsiktigt och främjar övergången till cirkulära och resilianta system.

Kostnadsslag och stödgrund

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp) och för resor i regionen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad: 1011500

Dual use-modell för en regional försörjnings- och beredskapskedja

Arbetspaketet ska resultera i en konkret produktions- och samverkansmodell för en lokal

försörjnings- och beredskapskedja som producerar och lagerhåller beredskapsmåltiden. Det blir då en dual use-modell för lokala livsmedelsproducenter och för entreprenörer och innovatörer som har förmåga att skapa nya länkar i kedjan. Arbetspaketets syfte är att operationalisera den efterfrågan dragloket identifierar genom att omsätta den i lokal produktionskapacitet och lageruppbyggnad. I aktiviteterna Dual use-produktion av beredskapsmåltiden och Nya länkar i försörjningskedjan organiseras små och medelstora livsmedelsproducenter samt kompletterande länkar i ett samverkande, resilient system. Därmed skapas nya förutsättningar för att producera beredskapsmåltider baserade på lokala livsmedel och cirkulära flöden. Aktiviteten Tillämpbar och skalbar prototyp för lagerhållning är i sig en dual use-lösning i och med att frystorkad beredskapsmat och lageruppbyggnad ingår i produktionen och tillhandahållandet av beredskapslivsmedel genom att tillvarata svinn i produktionsprocessen och t ex överbliven skolmat. Utmaningen är den sårbarhet som identifierats i livsmedelsstrategier och handlingsplaner, där Sverige har en självförsörjningsgrad kring 50 procent och där livsmedelskedjan är koncentrerad och importberoende. I regionen handlar det om att bryta den negativa trenden att självförsörjningsgraden och särskilt att antalet små och medelstora företag i branschen minskar, för att i stället bygga en decentraliserad och diversifierad försörjningsberedskap. Arbetspaketet är även inriktat mot att höja regionens låga förädlingsgrad och minska transportberoendet genom att skapa nya länkar i förädlingsledet och överhuvudtaget bygga en cirkulär och lokalt förankrad försörjningskedja som fungerar både i vardag och vid större samhällskriser. Den ökade lokala produktionen och nya länkar i kedjan utvecklas också som två kraftfulla hävstänger för en transformativ systemförändring.

Startdatum: 2027-06-01

Slutdatum: 2029-08-31

Kostnad: 1923999

Aktiviteter

Dual use-produktion av beredskapsmåltiden

Aktiviteten utvecklar produktions- och samverkansmodellen genom att lokala producenter i förädlingsledet gemensamt producerar beredskapsmåltider och nya beredskapsprodukter, exempelvis proteinbaserade produkter, rotfruktsbaserade rätter eller äggprodukter anpassade för frystorkning. Modellen bygger på två råvaruströmmar: produktion av lokala livsmedel samt tillvaratagande av svinn och överskottsproduktion från offentliga kök. Aktiviteten bygger därför till stor del på samverkan med aktörer som arbetar för ökad lokal produktion, t ex LRF och Ekologiska lantbrukarna.

Betydelsen av fiskerinäringen

Fiskerinäringen har dessutom en betydande roll som lokal resurs, både genom befintliga kust- och insjöfiskare och genom möjligheterna att utveckla förädling av fisk som en beredskapsåtgärd. På lämpliga platser i modellen undersöks därför potentialen att inkludera fisk som råvara i produktionen av beredskapsmåltider, särskilt genom att analysera möjligheterna till lokal rökning, torkning eller annan förädlingskapacitet för beredskapslager.

Kartläggning och analys

Vi genomför en fördjupad kartläggning av producenterna, deras kapacitet, råvaruflöden och omställningsbehov. Utifrån en analys av kartläggningen och resultat från de andra aktiviteterna i arbetspaketet tas en konkret produktions- och samverkansmodell fram som omfattar ansvarsfördelning, volymer, kvalitetskrav, affärslogik och beredskapskrav. Modellen förankras sedan i en pilotgrupp av producenter och kommuner som har mandat att testa och utveckla modellen i systemdemonstrator Hälsingland. Det förväntade resultatet är en fungerande, tillämpbar och etablerad modell för lokal samproduktion av beredskapsmåltider.

Stöd till företag

De företag som deltar i aktiviteten får kunskapsstöd och verktyg för affärs- och produktionsutveckling, processtöd, stöd för anpassning till beredskapsproduktion, kvalitet och logistik:

- En plattform eller digital tvilling som gör det möjligt för producenter, kommuner och transportörer att planera produktion, leveranser och lagerhållning i realtid. Plattformen

bidrar till att minska svinn och optimera resursanvändningen.

- Manual och processbeskrivningar. En handbok med standardiserade processer för hur råvaror samlas in, bereds, frystorkas och lagras, inklusive checklista för beredskapsåtgärder och krav på förnybar energi.

- Genomförande av workshops och krisövningar för producenter och kommuner om beredskap, hållbar produktion, digital plattformshantering och resurscirkulation.

Eftersom små och medelstora producenter ofta har begränsad administrativ kapacitet men hög flexibilitet och innovationsförmåga utformas aktiviteten för att ge praktiskt stöd och med fokus på att minska trösklarna för deltagande. Stödet ska också skapa långsiktiga och stabila villkor genom samordnad efterfrågan från kommunerna. Företagens affärsmodell stärks genom innovativ dual useproduktion (produktutveckling) för både vardagsmarknad och beredskapslager. De stärks också i sin roll som samhällsviktiga aktörer i och med att de ingår i försörjnings- och beredskapskedjan och får stöd, kompetens- och kapitalförsörjning, för beredskapshöjande åtgärder. Dual useproduktionen integreras i projektets övergripande systemdemonstrator för en resilient försörjningskedja och blir en konkret byggsten i regionens livsmedelsberedskap. Kostnadsslag och stödgrund

Totalt får 10 företag stöd motsvarande 50 000 kr per företag. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 2, försumbart stöd till företag.

Kostnad: 641333

Nya länkar i försörjningskedjan

Behovet av nya funktioner och aktörer

Den kartläggning och analys av helhetsbilden som gjordes i det första arbetspaketet har visat vilka länkar som saknas i försörjningskedjan för att ställa om det befintliga livsmedelssystemet. I takt med att modellen för dual useproduktion av beredskapslivsmedel utvecklas identifieras också behov av nya funktioner och aktörer. Produktionen av måltiden förutsätter fler lokala länkar som ersätter importerade varor: råvaruförsörjning och lokala insatsvaror. Nya länkar är bl a nya samarbeten mellan aktörerna i kedjan, lokala insatsvaror och nya producenter.

En dual usemodell för entreprenörer och innovatörer

I aktiviteten skapas de i produktions- och samverkansmodellen specifikt som en dual usemodell för entreprenörer och innovatörer som har förmåga att skapa nya länkar i kedjan, dvs att etablera nya verksamheter/företag och att ta fram och pröva innovationer för det omställda livsmedelssystemet. Skapandet av en regional försörjnings- och beredskapskedja bygger också på samverkan med andra aktörer och liknande projekt i regionen. Det gäller särskilt behov av stöd och rådgivning för att starta nya företag, i samverkan med bl a HiG, Movexum, Coompanion Gävleborg och föreningen MatVärden. Vi gör också platsstudier för att undersöka hur t ex produktion av insatsvaror kan göras lokalt och utformas som en ny länk i försörjningskedjan.

Framtagning av modellen

Vi tar fram en konkret produktions- och samverkansmodell som är grundad i undersökningen och utformas som en dual uselösning. Modellen integreras i systemdemonstrator Hälsingland som en av hävstångarna för systemförändring och som nya länkar som visar hur det omställda livsmedelssystemet ser ut i praktiken.

Stöd till företag

De entreprenörer och innovatörer (företag) som deltar i aktiviteten får stöd för att utveckla nya roller i värdekedjan, t ex genom förädling, logistik och lösningar för cirkulära flöden. Eftersom målgruppen ofta har begränsad administrativ kapacitet utformas insatsen med praktiskt stöd, gemensamma workshops, juridisk vägledning samt stöd i affärsutveckling och investeringsbehov. Fokus ligger på att sänka trösklarna för deltagande.

Nya entreprenörskapsprojekt

Aktiviteten ska leda till initiering av minst tre nya entreprenörskapsprojekt som kompletterar kedjan och ökar förädlingsvärdet regionalt.

Effekter för försörjningskedjan

Aktiviteten bidrar till projektets genomförande i och med att nya samarbeten, lokal produktion av insatsvaror och nya producenter skapar oumbärliga länkar i den omställda försörjningskedjan. Ökad lokal självförsörjningsgrad av bl a insatsvaror är en förutsättning för och bidrar till ett självförsörjande livsmedelssystem som minskar importberoendet och sårbarheten i det nuvarande systemet.

Kostnadsslag och stödgrund

Totalt får 10 företag (entreprenörer och innovatörer) stöd motsvarande 50 000 kr per företag. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsbox 2, försumbart stöd till företag.

Kostnad:

641333

Tillämpbar och skalbar prototyp för lagerhållning

Aktiviteten syftar till att utveckla en tillämpbar och skalbar prototyp för lagerhållning av beredskapslivsmedel. Prototypen ska ingå i samverkansmodellen där lokala producenter gemensamt producerar beredskapsmåltider och nya beredskapsprodukter, exempelvis proteinbaserade produkter, rotfruktsbaserade rätter eller äggprodukter anpassade för frystorkning. Modellen bygger på två råvaruströmmar: produktion av lokala beredskapslivsmedel samt tillvaratagande av svinn och överskottsproduktion från offentliga kök. Genom att integrera frystorkning som konserveringsmetod skapas produkter med lång hållbarhet utan behov av kylkedja, vilket är avgörande i kris- och krigsscenarier. Produkterna utvecklas med en ren ingrediensprofil utan onödiga tillsatser och med fokus på näringsinnehåll, lagringsstabilitet och enkel tillagning.

Kartläggning och omvärldsanalys

Initialt genomförs en fördjupad kartläggning av regionala producenter, deras kapacitet, råvaruflöden och omställningsbehov. Vi analyserar även goda exempel från kommuner som Lycksele, Kumla och Linköping, där frystorkning integrerats i kommunal beredskap. Undersökningen analyserar tekniska lösningar, investeringsbehov, logistik, lagringskapacitet och ansvarsfördelning mellan kommuner och producenter.

Modellframtagande och finansiering

Utifrån detta tas en konkret produktions- och samverkansmodell fram som omfattar ansvarsfördelning, volymer, kvalitetskrav, affärslogik och beredskapskrav. En ekonomisk kalkyl och finansieringsmodell tas fram, inklusive koppling till statliga beredskapsmedel. Modellen utformas som en kostnads- och finansieringsmodell för 90dagarslager, som är skalbar i regionen Gävleborg och som kan replikeras i andra län. Därmed etableras en lokal frystorkningskapacitet som stärker den regionala försörjningsförmågan konkret och mätbart.

Testbädd och implementering

Modellen förankras i en pilotgrupp av producenter och kommuner och testas i en regional testbädd. Resultatet blir en tillämpbar och skalbar prototyp som kan integreras i kommunal upphandling och långsiktiga avtal. Det blir då en fungerande frystorkningskapacitet i testmiljön (systemdemonstrator Hälsingland) utformad som en dual use-lösning.

Aktiviteten förväntas resultera i en pilotproduktion av frystorkade beredskapsmåltider. Pilotproduktionen genomförs i samverkan med utvalda producenter som levererar minst 10 000 portioner beredskapsmåltider baserade på lokalt producerade råvaror. Måltiderna testas i skolor och äldreboenden och utvärderas av målgruppen. Produktionen ska vara skalbar och beräknas för att täcka behovet hos cirka 35 700 personer i skolor, äldreboenden och sjukhus under 90 dagar i Gävleborgs län, motsvarande cirka 3,2 miljoner portioner.

Stöd till företag

De företag som deltar får stöd för att utveckla och anpassa lösningar för lagring, hållbarhet och integration i försörjningskedjan. Företagens strategiska planeringsförmåga stärks genom konkreta volym- och behovsberäkningar och genom att de får beslutsunderlag om marknadsbehov och beredskapskrav. Producenternas tekniska och affärsmässiga förmåga stärks genom analys av investering i frystorkningskapacitet. Vidare stärks samverkansförmågan genom etablering av strukturer för gemensam produktion och koordinering, samt kunskap om totalförsvar och civila beredskapskrav.

Kostnadsslag och stödgrund

Totalt får 10 företag (entreprenörer och innovatörer) stöd motsvarande 50 000 kr per företag. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsbox 2, försumbart stöd till företag.

Kostnad:

641333

Riktad kompetens- och kapitalförsörjning

De behov av specifik kompetens och kapital för investeringar i dual use-lösningar som framkommer i arbetspaketen 2 och 3 utgör grunden för de riktade insatser vi gör i det här arbetspaketet. Ifråga om kompetensförsörjning avser det dels behov av direkta kunskapshöjande insatser i kommunernas verksamheter och i företagen, dels behov av tvärssektoriella nätverk och plattformar (nya arenor) för samverkan mellan företag, akademi, offentlig sektor och civilsamhälle med fokus på att gemensamt ta fram utbildningsinsatser som matchar omställningen till ett resilient livsmedelssystem. Ifråga om kapitalförsörjning avser det behov av nya modeller för finansiering som gynnar hållbara och samhällsnyttiga dual use-innovationer, dvs innovationer och beredskapshöjande åtgärder i verksamheterna, såsom innovationer för resiliens och beredskap. I förstudien Kompetensförsörjning för en hållbar och omställd livsmedelssektor i Gävleborg har vi identifierat sådana behov och utmaningar, framför allt en generell brist på omställnings- och beredskapskompetens och brist på resurser (kapital) i en hårt pressad, strukturrationaliserad bransch med osäkra villkor bl a p g a klimatförändringar och geopolitiska händelser. Här undersöks varje aktörs specifika behov för att matchas med skräddarsydd kompetens- och kapitalförsörjning. Aktiviteterna riktad kompetensförsörjning (nya arenor och utbildningar) och kapitalförsörjning (riktade beredskapsmedel) utformas och utvecklas som två hävstänger för systemförändring. I systemdemonstratorn har de en avgörande betydelse för att kunna åstadkomma en förhållandevis snabb, omfattande och resurskrävande omställning av livsmedelssystemet. Det görs i praktiken genom att de riktas mot kommuners måltidsverksamhet, mot livsmedelsproducenter, entreprenörer och innovatörer, som hävstångspunkter där vi ser att effekten blir störst.

Startdatum: 2027-06-01

Slutdatum: 2029-08-31

Kostnad: 1924000

Aktiviteter

Nya arenor och utbildningar för beredskaps- och omställningskompetens

Syfte och inriktning

Vi tar fram nya utbildningar och utbildningskoncept riktade till kommuner, företag och entreprenörer i testbädden (systemdemonstrator Hälsingland) så att de får stöd som matchar deras specifika kompetensbehov. Vi skapar också nya arenor för tvärssektoriell samverkan och för att samla de utbildningsaktörer i regionen som kan bidra med specifika utbildningar. Kompetensförsörjningen anpassas till de behov som identifieras i samband med framtagandet av beredskapsmåltiden. Exempelvis matchas behov av kritiska och specifika kompetenser i t ex entreprenörskap och för produktionen av lokala insatsvaror med nya, skräddarsydda och praktisknära utbildningar.

Därmed skapas nya utbildningar och karriärvägar, överhuvudtaget högre attraktionskraft för branschen, som idag präglas av låg attraktionskraft, snedvriden könsfördelning både

i utbildningar och yrken, och bristfällig integration av utrikesfödda. Aktiviteten ska leda till ett mer samordnat kunskapsekosystem för regionens beredskap och en starkare kompetensbas, dvs stärkt beredskapskompetens och omställningskompetens.

Samverkan och inkludering

Aktiviteten bygger till stor del på samverkan med arbetsmarknadsinriktade aktörer och liknande projekt näraliggande Socialfondsaktiviteter. Vi avser att dra nytta av vad som görs där och behövs i det omställda livsmedelssystemet, framför allt vad gäller behovet av att inkludera fler och en större mångfald i arbetet för en betydligt ökad försörjningsbas och fungerande regional försörjningskedja.

Kartläggning av behov och förutsättningar

I aktiviteten undersöks behov av direkta kunskapshöjande insatser i kommunernas verksamheter och i företagen samt behov av tvärsektoriella nätverk och plattformar (nya arenor) för samverkan mellan företag, akademi, offentlig sektor och civilsamhälle. Vi gör en fördjupad kartläggning, platsstudier, besök och intervjuer som visar vilka kompetenser som saknas hos producenter, aktörer i förädlingsledet, hos kommunala kök och logistikaktörer.

Samling av utbildningsaktörer och utveckling av utbildningar

Vi samlar också utbildningsaktörerna i regionen för att pröva möjligheter att utveckla gemensamma utbildningar och arenor. HUF, HiG, folkhögskolor, naturbruksgymnasium och studieförbund undersöker hur de skulle kunna samarbeta i en gemensam struktur med fokus på praktisknära utbildningsmodeller och innovations- och utvecklingsmiljöer. De behov vi har identifierat i underökningen matchas med utveckling av särskilda utbildningsprogram, t ex för beredskapsmatlagning, småskalig förädling, lagerhållning, logistik, innovation, m m. Syftet är även att etablera nya miljöer för lärande, dvs gemensamma utbildningslokaler med moderna och ändamålsenliga resurser som kan matcha behovet av lokala livsmedelsaktörer.

Utformning och genomförande

Utbildningsinsatserna utformas med hänsyn till djupgående kunskap om varje verksamhet och överhuvudtaget om små och medelstora företags behov av specifika insatser, anpassade till lämpliga tidpunkter, och med en konkret nytta för företaget.

Betydelse för systemförändring

En förbättrad, stärkt och mer specifikt inriktad kompetensförsörjning har en avgörande betydelse för möjliggörandet av omställningen till ett resiliellt livsmedelssystem. Det svarar mot det behov vi identifierar under förändringsprocessen och i takt med att försörjningskedjan stärks och utvecklas. Nya arenor och utbildningar utformas som en kraftfull hävstång för systemförändring, riktad mot målgruppen små och medelstora företag och med fokus på kommuners livsmedelsförsörjning och beredskapshöjande arbete.

Kostnadsslag och stödgrund

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp) och för resor i regionen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad: 962000

Riktade beredskaps- och innovationsmedel

Syfte och inriktning

Vi utvecklar nya modeller för finansiering av innovativa dual-use lösningar och beredskapshöjande åtgärder i företag och för entreprenörer i testbädden (systemdemonstrator Hälsingland) så att de får finansiellt stöd, dvs kapital till investeringar och innovationer, som matchar deras specifika behov. Syftet är att det ska bli specifikt riktade beredskaps- och innovationsmedel för samhällsviktiga verksamheter. Aktiviteten ska möjliggöra att kapital för beredskap (beredskaps- och innovationsmedel) riktas direkt till omställningsarbetet. Den ska säkerställa långsiktiga investeringar genom att mobilisera nya finansieringskällor och omrikta befintliga finansiella flöden.

Undersökning av kapitalbehov

I aktiviteten undersöker vi behov av direkta kapitalförsörjande insatser i företagen och för entreprenörer och innovatörer. Undersökningen utgår från kartläggningen i arbetspaket 1 och förstudiens resultat. Här undersöks varje aktörs specifika behov för att matchas med riktade insatser. Vi gör en fördjupad kartläggning, platsstudier, besök och intervjuer som visar behov av investeringar och kostnader för omställning och höjd beredskap i respektive verksamhet. Vi undersöker även exempel på liknande verksamheter, t ex mikrofonder för investeringar i hållbar utveckling.

Riktat stöd och nya företagsformer

Aktiviteten ska också närmare undersöka och utveckla möjligheter att rikta stöd till nya företagsformer och samarbeten, särskilt riktade till sociala företag, unga entreprenörer och kvinnliga entreprenörer.

Framtagning av finansieringsmodeller

Undersökningarna ligger till grund för arbetet med att utveckla och ta fram nya modeller för finansiering som gynnar hållbara och samhällsnyttiga dual useinnovationer. Aktiviteten ska resultera i ett konkret förslag utformat som finansiellt stöd till företag som utvecklar beredskapsprodukter, processer och tjänster för ökad resiliens och hållbarhet, med tydlig koppling till dual usetillämpning i försörjningskedjan.

Anpassning efter företagens förutsättningar

Även i denna aktivitet tar vi fram skräddarsydda lösningar som bygger på djupgående kunskap om varje verksamhet och överhuvudtaget om små och medelstora företags behov av specifika insatser, anpassade till lämpliga tidpunkter och med en tydlig nytta för företaget. Aktiviteten bygger också på kunskaper från förstudien, där det framkommer att bristen på kapital utgör ett stort hinder för omställningen och att finansiering av innovativa lösningar behöver ta större hänsyn till särskilt små och medelstora företags ekonomiska förutsättningar, t ex genom att erbjuda enklare, mindre administrativt krävande stöd.

Betydelse för systemförändring

Riktade beredskaps- och innovationsmedel avser att utformas och utvecklas som en hävstång för systemförändring samtidigt som det främjar omställning till stärkt resiliens och beredskap i varje verksamhet. Resurs- och kapitaltillskott bidrar på ett avgörande sätt till omställningen av livsmedelssystemet.

Kostnadsslag och stödgrund

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp) och för resor i regionen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad:

962000

Övergripande projektsamordning

I arbetspaketet arbetar vi med projektets övergripande samordning ifråga om fortlöpande rapportering, redovisning och uppföljning av resultat till Tillväxtverket och Region Gävleborg. Arbetet görs av projektledaren och projektkonomen som har erfarenhet av liknande projekt. Vid Hälsinglands utbildningsförbund finns också sedan länge kompetens för att administrera större nationella och internationella projekt, både som projektägare och projektpartner. Vid projektstarten görs en arbets- och tidsplan för hur arbetsuppgifterna ska fördelas mellan projektledaren och projektkonomen. Det gäller då framför allt fortlöpande rapportering av projektets aktiviteter och kostnader, tidrapportering för personalen i projektet, lägesrapporter och uppföljningen av projektets indikatorer. Här ingår också arbetet med upphandling av de konsulter projektet anlitar enligt inköps- och upphandlingsplanen.

Startdatum: 2026-09-01

Slutdatum: 2029-08-31

Kostnad: 456169

Aktiviteter

Rapportering, redovisning och uppföljning

Vi gör en arbets- och tidsplan för hur arbetet med rapportering, redovisning och uppföljning ska göras under projektiden. Det gäller det fortlöpande arbetet med att

- Rapportera och redovisa projektets aktiviteter och kostnader: kostnadsslagen för varje aktivitet, tidrapportering för personalen i projektet. Görs av projektekonomen.
- Ordna med intyg från deltagande organisationer (kommuner och företag). Redogöra för de minimisstöd. Görs av projektledaren och projektekonomen.
- Göra lägesrapporter och slutrapport till Tillväxtverket. Görs av projektledaren.
- Göra uppföljningar av projektets indikatorer. Görs av projektledaren.

Kostnadslag och stödgrund:

Kostnader i aktiviteten är kostnader för personal (ungefärliga belopp), för projektledaren och projektekonomen. Vår bedömning är det blir kostnader kopplade till statstödsboxen 3 b.

Kostnad:

456169

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2026	2027	2028	2029						Totalt
Personal: ekonomiadministration, månadslön 36 700 kr, tj 10%	15 556	46 667	46 667	31 111						140 001
Personal: projektledare, månadslön 47 400 kr, tj 80%	160 889	482 667	482 667	321 778						1 448 001
Personal: projektmedarbetare 1, månadslön 41 600 kr, tj 50%	88 220	264 667	264 667	176 444						793 998
Personal: projektmedarbetare 3, månadslön 37 100 kr, tj 50%	78 667	236 000	236 000	157 333						708 000
Personal: projektmedarbetare 2, månadslön 60 000 kr, tj 50%	127 333	382 000	382 000	254 667						1 146 000
Schablonkostnader: Schablon 40%	267 339	802 016	802 016	534 677						2 406 048
Schablonkostnader: Lönekostnadspåslag 42%	197 680	593 040	593 040	395 360						1 779 120
Summa kostnader	935 684	2 807 057	2 807 057	1 871 370						8 421 168
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	935 684	2 807 057	2 807 057	1 871 370						8 421 168
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	935 684	2 807 057	2 807 057	1 871 370						8 421 168

Finansiering

Finansiär	2026	2027	2028	2029						Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Total offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Tillväxtverket ERUF: Medfinansiering 70 %	654 980	1 964 939	1 964 939	1 309 960						5 894 818
Total offentlig kontantfinansiering	654 980	1 964 939	1 964 939	1 309 960						5 894 818
Total offentlig finansiering	654 980	1 964 939	1 964 939	1 309 960						5 894 818
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0
Summa	654 980	1 964 939	1 964 939	1 309 960						5 894 818

Finansiär	2026	2027	2028	2029						Totalt
medfinansiering										

Stödfinansiering

Finansiering	2026	2027	2028	2029						Totalt
Stödfinansiering	280 704	842 118	842 118	561 410						2 526 350

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	30,00%
Stödandel av totala kostnader	30,00%
Stödandel av stödgrundande finansiering	30,00%
Stödandel av total finansiering	30,00%
Andel annan offentlig finansiering	70,00%
Andel offentlig finansiering	100,00 %
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0,00

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn:	Anders Persson
Telefonnummer:	
Mobiltelefonnummer:	072-7155782
E-postadress:	anders.persson@hufb.se
Roll:	Kontaktperson
Namn:	Mikael Vallström Löfgren
Telefonnummer:	010-4541366
Mobiltelefonnummer:	
E-postadress:	michael.vallstrom.lofgren@hufb.se
Roll:	Projektledare

1.10 Dokument

Filnamn:	Bilaga Inköps-upphandlingsplan HUFb.pdf
Beskrivning:	Bilaga 1 Inköps- och upphandlingsplan
Uppladdningsdatum:	2026-03-25
Filnamn:	Bilaga 1.7 Det omställda livsmedelssystemet.pdf
Beskrivning:	Bilaga 2 Beskrivning av projektets koppling till RSO 1.7
Uppladdningsdatum:	2026-03-25
Filnamn:	Uträkning lönekostnadspåslag.xlsx
Beskrivning:	Uträkning Lönekostnadspåslag
Uppladdningsdatum:	2026-03-27
Filnamn:	planeringsbudget Region Gävleborg.xlsx
Beskrivning:	Bilaga 2 Planeringsbudget
Uppladdningsdatum:	2026-03-27
Filnamn:	Ansökan_om_stöd (5) TVV inskickad 260325.docx
Beskrivning:	Bilaga 5 Kopia av inskickad ansökan till Tillväxtverket
Uppladdningsdatum:	2026-03-27
Filnamn:	projektbeskrivning-med-forandringslogik 260326.docx
Beskrivning:	Bilaga 1 Projektbeskrivning med förändringslogik
Uppladdningsdatum:	2026-03-27
Filnamn:	Bilaga 4 Beslut om firmatecknare.pdf
Beskrivning:	Bilaga 3 Underlag som styrker firmatecknare
Uppladdningsdatum:	2026-03-27
Filnamn:	Originalansökan
Beskrivning:	Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum:	2026-03-27
Filnamn:	Signeringsinformation
Beskrivning:	Ansökan
Uppladdningsdatum:	2026-03-27

§ 2

Dnr 2022-00159

Firmatecknare, mandatperioden 2023 - 2026

Beslut

Direktionen beslutar

att till firmatecknare under mandatperioden 2023 - 2026 utse ordförande Lars Stål, förste vice ordförande Nicklas Fredriksson, andre vice ordförande Magnus Willing och förbundsdirektör Thomas Winqvist. Firma kan tecknas av var och en för sig.

Redogörelse

Att utse firmatecknare i ett kommunalförbund är inte nödvändigt enligt kommunallagen, men då firmatecknare efterfrågas i samband med avtalstecknande, fullmakter etc, är det ändå lämpligt att fatta beslut

Tidigare mandatperioder har ordförande, vice ordförande och förbundschef valts till firmatecknare.

Yrkanden

Åsa Äng Eriksson föreslår att även andre vice ordförande, Magnus Willing, ska utses till firmatecknare så att samtliga medlemskommuner representeras.

Propositionsordningar

Ordförande föreslår att beslutsförslaget kompletteras med Åsa Äng Erikssons yrkande att även andre vice ordförande väljs till firmatecknare.

PLANERINGSBUDGET - Region Gävleborg

Projektnamn:	Det omställda livsmedelssystemet (Hälsinglands utb.förbund)		
Ärende-ID:		Procent för lönebikostnader:	42%
		Procent för indirekta kostnader:	40%

Kostnader	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt
Personal	0	0	470 665	1 412 001	1 412 001	941 333	4 236 000
Lön projektledare, månadslön 47 400 kr, tj 80%			160 889	482 667	482 667	321 778	1 448 001
Lön projektmedarbetare 1, månadslön 41 600 kr, tj 50%			88 220	264 667	264 667	176 444	793 998
Lön projektmedarbetare 2, månadslön 60 000 kr, tj 50%			127 333	382 000	382 000	254 667	1 146 000
Lön projektmedarbetare 3, månadslön 37 100 kr, tj 50%			78 667	236 000	236 000	157 333	708 000
Lön ekonomiadministration, månadslön 36 700 kr, tj 10%			15 556	46 667	46 667	31 111	140 001
							0
Externa tjänster	0	0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
							0
							0
Resor och logi	0	0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
Investeringar, materiel och lokaler	0	0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
							0
Enhetskostnader (i ändringsbudget)	0	0	0	0	0	0	0
							0
							0
							0
							0
							0
Schablonkostnader	0	0	465 017	1 395 057	1 395 057	930 037	4 185 168
Lönebikostnader	0	0	197 679	593 040	593 040	395 360	1 779 120
Indirekta kostnader	0	0	267 338	802 017	802 017	534 677	2 406 048
Summa kostnader	0	0	935 682	2 807 058	2 807 058	1 871 370	8 421 168
Intäkter	0	0	0	0	0	0	0
							0
							0
Summa faktiska kostnader	0	0	935 682	2 807 058	2 807 058	1 871 370	8 421 168
Offentliga bidrag i annat än pengar	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Privata bidrag i annat än pengar	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Summa bidrag i annat än pengar	0	0	0	0	0	0	0
Summa totala kostnader	0	0	935 682	2 807 058	2 807 058	1 871 370	8 421 168
Varav kostnader för socialfundsaktiviteter							0
Varav kostnader för akt. utanför pgm.området							0

Sammanställning	
Stödandel (Region Gävleborg - Anslag 1:1) av faktiska kostnader	30,00%
Stödandel (Region Gävleborg - Anslag 1:1) av totala kostnader	30,00%

Lön <52125   Lön 60000

Procent

Lagstadgade arbetsgivaravgifter	31,42	31,42
Pension	8,89	12,68
Avtalsförsäkringar	0,2	0,2
Summa	40,51	44,3

Fördelning löner	73%	27%
------------------	-----	-----

Snitt

42

Inköps- och upphandlingsplan

Inköps- och upphandlingsplanen är en obligatorisk bilaga till ansökan om stöd. Information om upphandling och andra köp hittar ni i Handbok för EU-projekt 2021-2027 på Tillväxtverket.se

Projektets namn

Projektägare

Omfattas ni av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning?	Ja Ange vilken av upphandlingslagstiftningarna ni följer
	Nej Vi kommer att följa inköpsförfarandet baserat på principerna i LOU.

Om det förekommer liknande inköp som är regelbundet återkommande, har det uppskattade värdet av inköpen räknats samman för alla eventuella projektpartner?
Ja Nej

1. Typ av vara/tjänst som inköpet avser	2. CPV-kod (Common Procurement Vocabulary)	3. Är inköpet regelbundet återkommande?	4. Upphandlingens uppskattade värde	5. Typ av kontrakt (exempelvis om det är ett nytt avtal eller om kontraktet grundar sig på ramavtal)	6. Part i projektet som ansvarar för inköp	7. Upphandlingsförfarande (om ni lyder under LOU/LUF så ange typ av upphandlingsförfarande t.ex. öppet förfarande, direktupphandling etc. Om ni ska göra inköp enligt särskilda inköpsförfarandet så ange detta)	8. Upphandlings starttid
		Ja Nej					
		Ja Nej					

1. Typ av vara/ tjänst som inköpet avser	2. CPV-kod (Common Procurement Vocabulary)	3. Är inköpet regelbundet återkommande?	4. Upphandlingens uppskattade värde	5. Typ av kontrakt (exempelvis om det är ett nytt avtal eller om kontraktet grundar sig på ramavtal)	6. Part i projektet som ansvarar för inköp	7. Upphandlingsförfarande (om ni lyder under LOU/LUF så ange typ av upphandlingsförfarande t.ex. öppet förfarande, direktupphandling etc. Om ni ska göra inköp enligt särskilda inköpsförfarandet så ange detta)	8. Upphandlings starttid
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					

1. Typ av vara/ tjänst som inköpet avser	2. CPV-kod (Common Procurement Vocabulary)	3. Är inköpet regelbundet återkommande?	4. Upphandlingens uppskattade värde	5. Typ av kontrakt (exempelvis om det är ett nytt avtal eller om kontraktet grundar sig på ramavtal)	6. Part i projektet som ansvarar för inköp	7. Upphandlingsförfarande (om ni lyder under LOU/LUF så ange typ av upphandlingsförfarande t.ex. öppet förfarande, direktupphandling etc. Om ni ska göra inköp enligt särskilda inköpsförfarandet så ange detta)	8. Upphandlings starttid
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					
		Ja Nej					

Bilaga: Beskrivning av projektets koppling till RSO 1.7

Denna bilaga ska bifogas alla ansökningar inom speciellt mål RSO 1.7.

Svaren ska hållas **övergripande** och får **inte** innehålla tekniska detaljer, driftuppgifter, systembeskrivningar eller annan information som kan vara säkerhetsskyddsklassificerad.

---

1. Kontrollfråga (obligatorisk)

Har projektets insatser en koppling till utveckling av produkter, tjänster eller lösningar som kan användas både i civila sammanhang och i verksamheter som stärker Sveriges beredskap eller totalförsvaret?

☒ Ja

☐ Nej

Om svaret är "Nej" ligger projektet inte inom ramen för RSO 1.7.

---

2. Övergripande beskrivning (obligatorisk)

Beskriv kortfattat och på en övergripande nivå hur projektet berör utveckling av produkter, tjänster eller lösningar som kan användas i både civila och samhällsviktiga sammanhang.

Beskrivningen ska vara allmänt hållen och **inte** omfatta information som:

- kan vara säkerhetsskyddsklassificerad
- utgör detaljerad teknik- eller systeminformation
- rör funktioner, specifikationer eller strukturer som inte bör spridas

Sökandes svar:

Projektet utvecklar och testar en systemdemonstrator för ett omställt livsmedelssystem där samma strukturer, arbetssätt och lösningar används i både vardag och vid kris eller höjd beredskap. Kärnan i projektet är att etablera en modell för hur regional livsmedelsförsörjning kan organiseras så att den samtidigt uppfyller civila behov och bidrar till samhällets motståndskraft.

Den centrala lösningen i projektet är en så kallad dual use-modell för livsmedelsförsörjning. Den innebär att livsmedel produceras, förädlas, upphandlas och distribueras inom ramen för ett system som fungerar i fredstid, men som utan omställning kan skalas upp och användas vid störningar, kriser eller ytterst krig. Ett konkret exempel är utvecklingen av en beredskapsmåltid som används i kommunal verksamhet, exempelvis i skolor och äldreomsorg, och som samtidigt kan lagras och användas vid kris.

Projektet utvecklar även modeller för offentlig upphandling, lagring och samverkan mellan kommuner, producenter och andra aktörer. Dessa modeller syftar till

Medfinansieras av
Europeiska unionen

att skapa stabil efterfrågan, stärka lokal produktionskapacitet och minska sårbarheter i försörjningskedjan. Genom att bygga upp regional kapacitet för produktion, förädling och lagring av livsmedel skapas redundans och flexibilitet i systemet, vilket är centralt för både civila samhällsfunktioner och totalförsvaret.

I ett civilt sammanhang bidrar projektet till ökad hållbarhet, kortare transporter, minskat svinn och stärkt lokal ekonomi. Samtidigt skapas strukturer som är direkt relevanta för samhällets beredskap, såsom förmåga till lokal försörjning, robusta leveranskedjor och möjligheter att snabbt skala upp produktion och distribution vid störningar.

Projektet bidrar därmed till att utveckla lösningar som stärker Sveriges försörjningsförmåga inom ett samhällskritiskt område. Genom att integrera beredskap i ordinarie verksamhet skapas ett system som inte kräver särskilda krislösningar, utan där beredskap är en inneboende egenskap i det dagliga systemet. Detta ligger i linje med behovet av att utveckla resilient infrastruktur och kapacitet med dubbla användningsområden.

Projektet utvecklar en praktiskt tillämpbar modell för hur livsmedelsförsörjning kan organiseras som en integrerad del av både samhällsutveckling och totalförsvaret, där samma lösningar skapar nytta i både civila och beredskapsrelaterade sammanhang.

Ovanstående intygas av behörig företrädare för projektet/projektägaren.

(underskrift behörig företrädare)

